Klima & Infrastruktur
Otterup Rådhus
Rådhuspladsen 2
5450 Otterup

Teknik, Erhverv og Kultur

Natur og Miljø
25. november 2026

Sagsnummer
S2026-6230

Dokument nr.
D2026-109423

Nordfyns Kommune
Østergade 23
5400 Bogense
Tlf. 6482 8282

Kontaktadresse
Rådhuspladsen 2
5450 Otterup

Åbningstider
Mandag – onsdag, kl. 9-15
Torsdag, kl. 9-17
Fredag, kl. 9-13

Hvis du ønsker at sende sikker post, skal du sende fra "Borger.dk" eller "Virk.dk".

Besøg Nordfyns Kommunes hjemmeside:
www.nordfynskommune.dk

Kontakt kommunens databeskyttelsesrådgiver på tlf. 64828192.

Efterfølgende lovliggørende dispensation efter museumslovens § 29 j, stk. 2, til gennembrud i dige BD.087.869 på matrikel 7a Hjorslev By, Otterup samt afslag om dispensation til et yderligere gennembrud i samme dige

Nordfyns Kommune, Klima og Infrastruktur, har den 29. april 2026 søgt om gennembrudstilladelse til markkørsel over et beskyttet dige på matrikel 7a Hjorslev By, Otterup. Nordfyns Kommunes naturafdeling har behandlet ansøgningen som et lovliggørende forhold, da der allerede er foretaget gennembrud af diget.

Der er tale om et gennembrud på dige BD.087.869. Diget fremgår af figur 1.

I forbindelse med besigtigelse af diget er endnu et gennembrud konstateret. Naturafdelingen har vurderet, at der ikke kan gives dispensation til dette gennembrud (se flere oplysninger om dette gennembrud i afsnittet om besigtigelse af diget).

Figur 1: Luftfoto med angivelse af dige BD.087.869 (fed, gul linje) samt andre beskyttede diger (orange linjer) og matrikelgrænser (røde linjer).

Kommunens afgørelse

Nordfyns Kommunes naturafdeling meddeler efterfølgende lovliggørende dispensation til opretholdelse af eksisterende gennembrud af dige BD.087.869 på matrikel 7a Hjorslev By, Otterup. Dispensationen er givet efter § 29 j, stk. 2, jf. § 29 a, stk. 1 i museumsloven[1].

Dispensation gives på følgende betingelser:

- Gennembruddet placeres og fastholdes, som det fremgår af nedenstående kort, figur 2.
- Gennembruddet overskrider ikke 8 meter.
- Der må fremover ikke dyrkes, gødes eller sprøjtes i åbningen.

[1] Museumsloven, LBK nr. 1017 af 07/07/2025.

Figur 2: Luftfoto med angivelse af gennembruddet, der gives dispensation til (opmålt sort linje). Beskyttede diger er angivet med gule linjer og matrikelgrænser med røde linjer.

Naturmyndigheden vurderer, at der ikke kan meddeles lovliggørende dispensation til det yderligere gennembrud, som ligger ca. 5 meter fra det ansøgte gennembrud. Afslaget er givet efter museumslovens § 29 j, idet der ikke kan dispenseres fra museumslovens § 29 a (sten- og jorddiger).

Sagsfremstilling

Matrikel 7a Hjorslev By, Otterup er et kommunalt areal, som forpagtes ud til landbrug. Det er ikke muligt at tilgå den nordlige del af matriklen med maskine, og derfor søges der om efterfølgende dispensation til et digegennembrud.

Tidligere har det været muligt at tilgå landbrugsarealet via matrikel 3bæ Hjorslev By, Otterup, men i forbindelse med nybyggeri på matrikel 3bæ Hjorslev By, Otterup i 2024-2025 er adgang til landbrugsarealet ikke længere muligt fra denne matrikel (se figur 3).

For at tilgå arealet er der i forbindelse med landbrugsdriften i 2025 og 2026 foretaget kørsel over diget i digets vestlige ende (se figur 3).

2024: Den blå pil viser den tidligere adgangsvej til landbrugsarealet via matrikel 3bæ Hjorslev By, Otterup.

2025: Den tidligere benyttede adgangsvej til landbrugsarealet eksisterer ikke længere pga. ny bebyggelse på 3bæ Hjorslev By, Otterup.

2025: Kørespor over diget i digets vestlige ende ses på luftfoto.

Figur 3: Gennemgang af historiske luftfotos. På alle luftfotos ses beskyttede diger (gule linjer) samt matrikelgrænser (røde linjer).

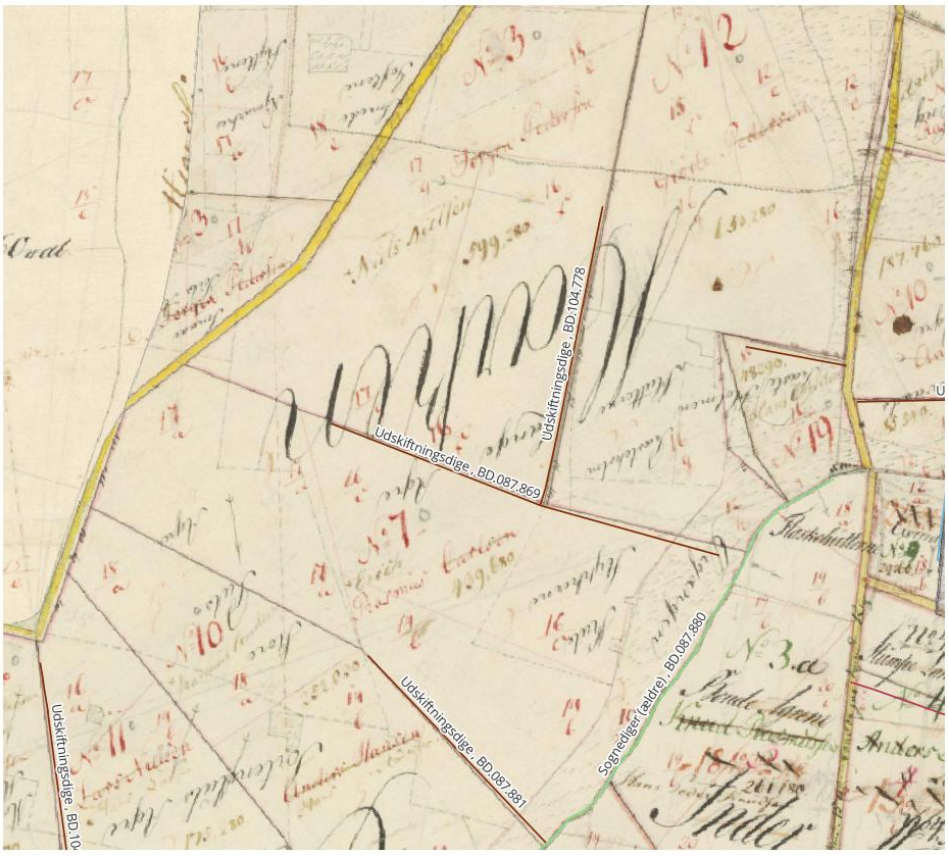
Beskrivelse af dige BD.087.869

Diget er et jorddige og har en samlet længde på 458,58 meter. Den vestlige del af diget fremstår bart med enkelte vedbeplantninger i digeenden og i midten, hvorimod digets østlige ende fremstår med lavere spredt vedbeplantning, se figur 4.

Figur 4: Skråfoto 2025, taget mod nord © Klimadatastyrelsen.

Kommunens naturafdeling har været i dialog med Slots- og Kulturstyrelsen (SLKS), der beskriver diget som et udskiftningsdige, der har adskilt daværende matr.nr. 3, 7 og 12 Hjorslev by, Otterup, se figur 5. På midten af diget løber dige BD 104.778 mod nord, som ligeledes er et udskiftningsdige.

Figur 5: Udskiftningskort over Hjorslev By, Otterup, gældende fra 1809-1852 © Klimadatastyrelsen.

Besigtigelse af dige BD.087.869
Den 23. juni 2026 har Nordfyns Kommunes naturafdeling besigtiget diget. Der var på besigtigelsestidspunktet høj bevoksning omkring diget, og det var derfor ikke muligt at vurdere kørsel over diget.

Den 25. september 2026 besigtigede naturafdelingen diget, denne gang efter de tilstødende arealer var blevet høstet. Fotos fra besigtigelsen ses i nedenstående figurer 6 og 7. Kørespor på tværs af diget var tydelige at se. Der var ingen vedbeplantning på denne del af diget, kun mod vest, hvor højere træer står på diget, og beplantningen strækker sig ned til matrikelgrænsen og til digets ende. Mod øst strakte diget sig som en lige linje hen over arealet, og her stod diget uden vedbeplantning med høje planter som bl.a. kruset skræppe, stor nælde, ager-tidsel, gråbynke og draphavre.

Figur 6: Foto fra besigtigelsen den 25. september 2026. Foto er taget mod nord.

Figur 7: Fotos fra besigtigelsen den 25. september 2026. Foto TV er taget mod vest. Her ses kørespor tværs over diget samt højere beplantning på diget, forrest en ahorn. Foto TH er taget mod øst, hvor man kan se diget strække sig over arealet.

Den 2. oktober 2026 har kommunen igen besigtiget diget med henblik på at måle digegennembruddets bredde. På besigtigelsen kunne kommunen konstatere, at der også var kørt over diget ved siden af det allerede eksisterende gennembrud. Begge overkørsler var ca. 6 meter brede og fremgår af nedenstående fotos.

Figur 8: Gennembrud 1.

Figur 9: Gennembrud 1 ses til venstre i fotoet, og med 5 meter i mellem ligger gennembrud 2 til højre i fotoet.

Kommunens vurdering

Biologiske forhold
Den berørte del af diget består af græs og anden lav vegetation og er uden træer, buske og sten. Diget kan generelt fungere som levested og spredningsstruktur for mindre dyr og planter, men den berørte strækning vurderes ikke at have særlige biologiske strukturer. Det vurderes derfor, at ét gennembrud på 8 meter ikke vil medføre en væsentlig forringelse af digets biologiske funktion.

Landskabelige forhold
Diget indgår som et landskabselement i det åbne landbrugslandskab. Da gennembruddet placeres på en strækning uden træer og buske, vurderes det ikke at ændre digets visuelle fremtræden væsentligt. Ved at begrænse antallet af gennembrud til ét, bevares digets overordnede forløb og sammenhæng i landskabet.

Kulturhistoriske forhold
Diget er et udskiftningsdige og har dermed kulturhistorisk betydning som en del af det historiske ejer- og udskiftningsmønster. Et gennembrud vil medføre et lokalt brud på digets sammenhæng, men ved kun at opretholde ét gennembrud på 8 meter begrænses påvirkningen af digets kulturhistoriske struktur. Digets øvrige forløb bevares, og det vurderes derfor, at den kulturhistoriske sammenhæng fortsat i vid udstrækning opretholdes.

Natura 20000 og bilag IV arter

Efter digebekendtgørelsens[2] § 7 skal administrationen af dispensationsbestemmelsen i museumslovens § 29 j, stk. 2, respektere habitatdirektivets artikel 6, 12, 13 og 16. Kommunens naturmyndighed har derfor vurderet, om det ansøgte gennembrud kan påvirke et Natura 2000-område eller beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Diget ligger ikke inden for et Natura 2000-område. Nærmeste Natura 2000-område er nr. 110, Odense Fjord, som ligger 4 km sydøst for digegennembruddet. På baggrund af både afstanden og karakteren af det ansøgte vurderes digegennembruddet ikke at have en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter.

Nordfyns Kommunes naturmyndighed har foretaget en artssøgning på arter.dk (oktober 2026), og naturmyndigheden har ikke oplysninger om forekomst af bilag-IV arter ved eller nær diget. Nærmeste registreringer af bilag IV-arter er 2 km øst og sydøst for diget, hvor der er registreret flagermus. Diger kan have stor betydning for flagermus, da de kan bruge egnede diger som ledelinjer i landskabet. Typisk har et dige betydning som ledelinje for flagermus, hvis det er tæt bevokset med vedplanter, forbinder skov, levende hegn, vandløb, søer eller andre fourageringsområder[3]. Digegennembruddet foretages på et jorddige, hvor der hovedsageligt står træer og buske på diget i den østlige ende, og gennembruddet foretages på den del af diget, hvor der ikke er vedplanter. Der foretages derfor ingen rydning af vækst i forbindelse med digegennembruddet. På den baggrund vurderer kommunens naturmyndighed, at digegennembruddet ikke påvirker yngle-, raste- og fourageringsområde for arter af flagermus.

Digets tilstødende arealer, vurderes ikke at udgøre et væsentligt yngle- eller rasteområde for øvrige bilag IV-arter, da der er tale om forstyrrede arealer, der benyttes som landbrugsarealer i omdrift. Det begrænsede gennembrud på 8 meter i diget vurderes ikke at medføre en væsentlig ændring af områdets karakter eller

[2] Digebekendtgørelsen, BEK nr. 1190 af 26/09/2013.
[3] DCE, Aarhus Universitet. *Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. Del 2 – Odder og flagermus*. 2024.

medføre væsentligt tab af egnede levesteder. På den baggrund vurderes digegennembruddet ikke at beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for øvrige bilag IV-arter.

Kommunens samlede vurdering

Kommunen vurderer samlet set, at der kan gives dispensation til det ansøgte gennembrud i diget. Der er lagt vægt på, at gennembruddet er nødvendigt for at sikre adgang til landbrugsarealet bag diget, da der ikke er andre adgangsmuligheder.

Gennembruddet placeres på en ca. 150 m lang strækning af diget, hvor der ikke er træer, buske eller sten, men alene græs og anden lav vegetation. Det betyder, at der ikke skal fjernes større beplantning eller andre særlige strukturer i forbindelse med etableringen. På den baggrund vurderes påvirkningen af digets biologiske funktion at være begrænset.

Diget er et historisk udskiftningsdige, og gennembruddet vil medføre et lokalt brud på digets sammenhæng. Digets øvrige forløb bevares dog, og det vurderes derfor, at digets landskabelige og kulturhistoriske værdi fortsat vil være bevaret i væsentligt omfang.

Det vurderes desuden, at gennembruddet ikke vil påvirke Natura 2000-område nr. 110, Odense Fjord, væsentligt, eller beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter.

Samlet vurderer kommunen, at gennembruddet vil medføre en begrænset påvirkning af digets værdier, og at hensynet til at sikre den nødvendige adgang til landbrugsarealet vejer tungere. Det er således vurderet, at der kan meddeles en efterfølgende lovliggørende dispensation til det ansøgte digegennembrud, på ovenstående vilkår.

Yderligere gennembrud i diget

I forbindelse med sagsbehandlingen er der konstateret endnu et gennembrud i diget ca. 5 meter fra det ansøgte gennembrud. Ansøger, Klima og Infrastruktur i Nordfyns Kommune, har den 11. november 2026 oplyst, at de ikke ønsker at søge om lovliggørende dispensation til det yderligere gennembrud.

Naturmyndigheden vurderer, at der ikke er grundlag for at opretholde det yderligere gennembrud, og at der ikke vil kunne gives dispensation dertil. Der er lagt vægt på, at det ansøgte gennembrud vurderes at sikre den nødvendige adgang til landbrugsarealet, og at der derfor ikke er behov for yderligere et gennembrud så tæt på. Hensynet til at bevare digets sammenhæng og kulturhistoriske værdi taler desuden imod at opretholde begge gennembrud.

Da der ikke søges om lovliggørende dispensation til det yderligere gennembrud, sender naturmyndigheden oplysningerne om forholdet til Slots- og Kulturstyrelsen, som er tilsynsmyndighed for beskyttede diger, med henblik på styrelsens videre behandling og stillingtagen til fysisk reetablering. Dette er ansøger ligeledes orienteret om.

Høring

Et udkast af afgørelsen har den 12. november 2026 været sendt i høring hos ansøger med to ugers svarfrist. Ansøger har orienteret naturmyndigheden om, at de ikke har bemærkninger til afgørelsen.

Lovgrundlag

Museumsloven. Se gældende udgave på retsinformation.dk.
Bekendtgørelse om beskyttede sten- og jorddiger og lignende. Se gældende udgave på retsinformation.dk.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på Klageportalen - Nævnenes Hus, eller på www.borger.dk og www.virk.dk, søg efter "klageportalen". Du skal logge på med MitID.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. En klage skal derfor være modtaget senest 14. december 2026.

Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Nordfyns Kommune i Klageportalen.

Når du klager, skal betales et gebyr på kr. 900 for private. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort på Klageportalen. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.
Gebyret tilbagebetales hvis du får medhold i klagen.
Du kan læse mere om klagens behandling på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser klagen, hvis den sendes uden om klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning herom via e-mail **nh@naevneneshus.dk**. I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Nordfyns Kommune besked om det.

Klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen jf. § 88, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven.

Må tilladelse udnyttes, hvis jeg klager?

En rettidig klage har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Det betyder, at tilladelse eller godkendelse ikke må udnyttes, førend klagefristen udløbet, eller, hvis der er klaget over afgørelsen, før Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse foreligger.

Hvis dispensationen ikke udnyttes inden 3 år, bortfalder den.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres på Nordfyns Kommunes hjemmeside www.nordfynskommune.dk den 25. november 2026.

Venlig hilsen

Stine Junge
Natur & Miljø
Mailadresse: sjung@nordfynskommune.dk

Databeskyttelse

Du kan læse mere om, hvordan Nordfyns Kommune behandler dine personoplysninger her: *databeskyttelse-i-nordfyns-kommune_web-version.pdf*. Her kan du også læse om dine rettigheder som registreret hos os, og hvordan du kontakter vores databeskyttelsesrådgiver.

Kopiliste

Kopi af afgørelsen er ligeledes sendt til de følgende organisationer og myndigheder, som er klageberettiget:

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening, nordfyn@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling, nordfyn@dof.dk
Dansk Botanisk Forening, kontor@botaniskforening.dk
Dansk Botanisk Forening, Fynskredsen, fynskredsen@botaniskforening.dk
Friluftsrådet Fyn-nord, fynnord@friluftsraadet.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Naturstyrelsen Fyn, fyn@nst.dk
Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
Odense Museum, museum@odense.dk
Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk